ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมการดื่มสุรา และพฤติกรรมที่สัมพันธ์ต่อการติดเชื้อเอ็ชไอวีของวัยรุ่นไทย ปี พ.ศ.2548 - 2550

อรพรรณ แสงวรรณลอย*, ไพโรจน์ จันทรมณี**, พรทิพย์ พุกกะณานนท์*

* สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

** สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองคาย

บทคัดย่อ

ความเป็นมา: สถานการณ์ผู้ป่วยโรคเอดส์ และผู้ติดเชื้อที่มีอาการในประเทศไทย ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2530 ถึงปี พ.ศ.2550 พบว่ามีผู้ป่วยโรคเอดส์และผู้ติดเชื้อที่มีอาการรวมทั้งสิ้น 323,962 ราย. กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดได้แก่กลุ่มอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 25.75 โดยมีปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้น และปัญหาในด้านการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส ขาดความรับผิดชอบและไม่ปลอดภัย ในกลุ่มวัยรุ่นพบว่ามีเพศสัมพันธ์กับเพศหญิงที่เป็นคู่รักเป็นแฟนมากกว่าการไปซื้อบริการทางเพศ และส่วนหนึ่งพบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ในคู่ที่เป็นเพศชายกับเพศชายมากขึ้น พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ได้แพร่หลายในกลุ่มวัยรุ่น อายุที่เริ่มต้นการดื่มมีอายุน้อยกว่า 15 ปีมากขึ้น เสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัย ผลกระทบที่เกิดจากการดื่มฯ มีทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งปัญหานี้ควรจะได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน การศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการควบคุม และป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อเอ็ชไอวีในกลุ่มวัยรุ่น

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอ็ชไอวีในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.2 ม.5 และ ปวช. ปีที่ 2 ปี พ.ศ.2548 ถึง 2550

วิธีดำเนินการ: เป็นการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ เก็บข้อมูลในพื้นที่เฝ้าระวังพิเศษจาก 24 จังหวัด โดยการใช้คอมพิวเตอร์มือถือ (**Palm Zire 21)** ในการเก็บข้อมูล เลือกตัวอย่างโดยวิธี Two stage cluster sampling with equal propability ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ และ ตัวแปรด้านลักษณะบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่ามัธยฐาน ทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ chi-square test หรือ Fisher's exact test ในการเปรียบเทียบสัดส่วน

ผลการศึกษา: จำนวนตัวอย่าง เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ.2548 ถึง 2550 คือ 43,547 43,956 และ 53,010 รายตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 16 ปี เพศชายและเพศหญิงมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ร้อยละของนักเรียนชายที่พักอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดามากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 พักอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดามากที่สุดร้อยละ 85 ในปี พ.ศ.2548 และมีแนวโน้มลดลง นักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกส่วนใหญ่ไม่สวมถุงยางอนามัยร้อยละ 90 ของนักเรียนชาย และ ร้อยละ 73 ของนักเรียนหญิง นักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดโดยไม่สวมถุงยางอนามัยในกลุ่มนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่ากลุ่มอื่นร้อยละ 73 แต่มีแนวโน้มในการสวมถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบการสวมถุงยางอนามัยหลังจากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนักเรียนชายทุกระดับชั้นมีสัดส่วนมากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะใช้เว็บไซต์ดูหนังโป๊หรือภาพโป๊รวมทั้งวีดีโอโป๊ โดยนักเรียนชายมีร้อยละของการดูภาพโป๊ เว็บโป๊และวีดีโอโป๊มากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชายในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 มีร้อยละของการเข้าถึงมากที่สุดร้อยละ 88 นักเรียนชายอาชีวศึกษาปีที่2 มีร้อยละของการเข้าถึงวีดีโอโป๊และหนังสือโป๊มากที่สุดร้อยละ 91 ส่วนนักเรียนหญิงอาชีวศึกษาชั้นปีที่ 2 จะเข้าถึงหนังสือโป๊ วีดีโอโป๊ มากกว่านักเรียนหญิงกลุ่มอื่น สรุปโดยส่วน

ใหญ่นักเรียนสามารถเข้าถึงเว็บโป๊ วีดีโอโป๊เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P value 0.001) นักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P value 0.001)

สรุปและอภิปรายผล: จากสถานการณ์ในปัจจุบันพบว่านักเรียนมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส ในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง และไม่รู้ถึงสถานภาพการติดเชื้อเอ็ชไอวีของตนเอง อีกทั้งไม่สนใจที่จะรับข้อมูลข่าวสารในเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ โดยที่ส่วนใหญ่ยังคงไม่กล้าแสดงออกว่าตนเองเคยมีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์ เนื่องจากกลัวถูกรังเกียจจากสังคมรอบข้าง กลุ่มวัยรุ่นมีภาวะเสี่ยงจากการมีเพศสัมพันธ์เพราะพฤติกรรมของตนเองโดยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกแล้วไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัย ทำให้มีแนวโน้มการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์มากกว่าร้อยละ43 ของกลุ่มผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะใช้เว็บไซต์ดูหนังโป๊หรือภาพโป๊รวมทั้งวีดีโอโป๊ เพราะเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายและมีการควบคุมไม่ทั่วถึง ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการควบคุมทางภาครัฐก็ตาม นักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ เนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อการตัดสินใจและทำให้ขาดสำนึกในความรับผิดชอบต่อการกระทำในขณะมึนเมา นอกจากนี้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีผลผู้ดื่มแสดงความรุนแรงต่อครอบครัวและสังคมอีกทั้งยังก่อให้เกิดการแสดงออกที่รุนแรงในพฤติกรรมทางเพศด้วย การสร้างโอกาสในการให้ความรู้แก่เยาวชนเพื่อพร้อมรับสถานการณ์ที่ไม่คาดถึงในอนาคตเป็นสิ่งจำเป็น การลดความเสี่ยงและโอกาส ในการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นทั้งชายและหญิง เช่น นักเรียนที่พักอาศัยกับผู้ปกครองจะมีโอกาสดื่มแอลกอฮอล์ได้น้อยกว่า เนื่องจากมีผู้ปกครองคอยดูแลเอาใจใส่ในเรื่องดังกล่าว มาตรการทางกฎหมายที่มีผลทางการปฏิบัติและบังคับที่ใช้ได้จริงๆ ภาครัฐควรสร้าง หรือ พัฒนามาตรการที่เข้มข้นเป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้ และเพื่อสร้างกระแสเชิงบวกให้มีความรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อที่ถูกต้อง โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนในวัยเรียน

ความเป็นมา

สถานการณ์ผู้ป่วยโรคเอดส์ และผู้ติดเชื้อที่มีอาการในประเทศไทย ข้อมูลจากรายงานการเฝ้าระวังโรคเอดส์ ตั้งแต่ ปี พ.ศ.2530 ถึงปี พ.ศ.2550 พบว่ามีผู้ป่วยโรคเอดส์และผู้ติดเชื้อที่มีอาการที่ได้รับรายงานจากสถานบริการทั้งภาครัฐ และ ภาคเอกชนรวมทั้งสิ้น 323,962 ราย. กลุ่มอายุ 15-45 ปีป่วยสูงเป็นลำดับต้น กลุ่มอายุที่พบมากที่สุดได้แก่กลุ่มอายุ 20-24 ปี ร้อยละ 25.75 ระยะเวลาตั้งแต่ติดเชื้อเอ็ชไอวีจนถึงแสดงอาการป่วยใช้เวลาประมาณ 7-9 ปี แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ผู้ที่รับเชื้อจะได้รับเชื้อในช่วงที่เป็นวัยรุ่น มากกว่าร้อยละ 85 ของประชาชนไทยที่ป่วยเป็นเอดส์ มีปัจจัยเสี่ยงจากการติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ความชุกของการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มประชากรโลหิตบริจาคของกลุ่มนักเรียนปี พ.ศ. 2548 ถึง 2550 เท่ากับร้อยละ 0.18 ร้อยละ0.08 และร้อยละ 0.1 ตามลำดับ[1-2]

การเปลี่ยนแปลงของปัญหาการแพร่ระบาด ของเอ็ชไอวีและเอดส์จากอดีตจนถึงปัจจุบันที่ประชาชนรับรู้ได้คือ จะพบในกลุ่มที่อายุน้อยลง โดยมีปัญหาที่ซับซ้อนมากขึ้น และปัญหาในด้านการมีเพศสัมพันธ์นอกสมรส ขาดความรับผิดชอบและไม่ปลอดภัย โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นพบว่า มีเพศสัมพันธ์กับเพศหญิงที่เป็นคู่รักเป็นแฟนมากกว่าการไปซื้อบริการทางเพศ และพบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ในคู่ที่เป็นเพศชายกับเพศชายมากขึ้น พฤติกรรมทางเพศ ที่ซับซ้อนไม่ปลอดภัยทำให้มีการติดเชื้อสูงขึ้นในประชากรบางกลุ่มที่ทำการสำรวจ แต่ตัวชี้วัดที่ดีกว่าในการติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงซึ่งจะพยากรณ์อนาคตว่าปัญหาการแพร่ระบาดของเอ็ชไอวีจะชลอตัวหรือรุนแรงขึ้นในทิศทางใด คือการสำรวจด้านพฤติกรรมที่สัมพันธ์ต่อการติดเชื้อเอ็ชไอวี โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นที่ยังศึกษาอยู่ในโรงเรียนระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาโดยเป็นการสำรวจอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ได้แพร่หลายไปทุกกลุ่มโดยเริ่มตั้งแต่วัยรุ่น ไปถึงวัยผู้ใหญ่ จากการสำรวจขององค์การอนามัยโลกในปี พ.ศ. 2544 แสดงให้เห็นว่าอายุที่เริ่มต้นการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ครั้งแรกนั้นมีอายุน้อยกว่า 15 ปีมากขึ้น มีโอกาสเสี่ยงที่จะติดแอลกอฮอล์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และยังเสี่ยงต่อการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่ปลอดภัย[3] เพศชายมีอัตราการดื่มสูงกว่าเพศหญิง[4] (ร้อยละ52.8 และ ร้อยละ 8.9 ตามลำดับ) ผลกระทบที่เกิดจากการดื่มฯ มีทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลกระทบทางตรงคือ การได้รับบาดเจ็บหรือสูญเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ ปัญหาการทำร้ายร่างกาย และการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ เป็นต้น ผลกระทบทางอ้อมได้แก่ ปัญหาโรคเรื้อรัง เช่น ตับแข็ง มะเร็งตับ ปัญหาด้านสุขภาพจิต และการติดสุรา ซึ่งปัญหาสังคมที่ควรจะได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

การศึกษาความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการควบคุม และป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อเอ็ชไอวี ในกลุ่มวัยรุ่นได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอ็ชไอวีในกลุ่มนักเรียนชั้น ม.2 ม.5 และ ปวช. ปีที่ 2 ปี พ.ศ.2548 ถึง 2550

วิธีดำเนินการ

เป็นการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ เก็บข้อมูลในพื้นที่เฝ้าระวังพิเศษจาก 24 จังหวัด โดยการใช้คอมพิวเตอร์มือถือ **(Palm Zire 21)** ในการเก็บข้อมูล ดำเนินการในช่วงเดือน มิถุนายน ทุกปี ปีละครั้ง[5] ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ถึง พ.ศ. 2550 เลือกตัวอย่างโดยวิธี Two stage cluster sampling with equal propability กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้น ม.2 ม.5 และ ป.วช.ปีที่ 2 ทั้งชายและหญิง ขนาดของตัวอย่างคำนวณจากสูตรด้านล่างนี้

$$n = Z^2pQ/d^2$$

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างที่สำรวจจำแนกตามระดับชั้น ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2548-2550

ระดับชั้น		พ.ศ.2548			พ.ศ.2549			พ.ศ.2550		
		N	Median	Min-Max	N	Median	Min-Max	N	Median	Min-Max
ม.2	ชาย	7,916	344	105-445	7,748	323	77-622	9,504	378	233-1010
	หญิง	8,114	372	113-483	7,634	324	58-569	9,920	380	218-1022
ม.5	ชาย	5,730	241	120-351	7,211	250	109-434	6,361	265	137-502
	หญิง	7,600	334	160-550	7,204	368	168-531	10,216	369	209-1252
ปวช. 2	ชาย	7,487	309	166-430	7,055	286	107-587	8,481	306	178-910
	หญิง	6,700	277	117-465	7,104	333	184-580	8,528	315	123-1097
รวม		43,547			43,956			53,010		

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลนั้นสำนักระบาดวิทยาได้พัฒนาโปรแกรมสำหรับบันทึกข้อมูลที่ใช้ได้กับเครื่องคอมพิวเตอร์มือถือ ซึ่งผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข นักเรียนสามารถตอบคำถามด้วยตนเอง ไม่มีการระบุชื่อผู้ตอบ และเลือกที่จะตอบหรือไม่ตอบแบบสอบถามเมื่ออ่านรายละเอียดการยินยอมเข้าร่วมการวิจัยเป็นที่เรียบร้อย แบบสอบถามแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ 9 ส่วน รวมข้อคำถามทั้งหมด 78 ข้อได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ประสบการณ์การร่วมเพศ ความรู้ความตระหนักเกี่ยวกับโรคเอดส์ ประสบการณ์การใช้สารเสพติดและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การป้องกันอุบัติเหตุจากการใช้ยานพาหนะ การแสดงความรุนแรง พฤติกรรมการรับประทานอาหารและการควบคุมน้ำหนัก กิจกรรมการออกกำลังกาย พฤติกรรมการกิน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ พฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ และ ตัวแปรด้านลักษณะบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่ามัธย

ฐาน ทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติ chi-square test หรือ Fisher's exact test ในการเปรียบเทียบสัดส่วน

นิยามศัพท์

พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ เช่น เหล้า เบียร์ ไวน์ เป็นต้น โดยไม่พิจารณาปริมาณแต่พิจารณาความตั้งใจที่จะให้เครื่องดื่มฯ ผ่านทางลำคอเข้าหลอดอาหาร

พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ หมายถึง การมีเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่อวัยวะเพศ

ผลการศึกษา

จำนวนตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ.2548 ถึง 2550 คือ 43,547 43,956 และ 53,010 รายตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมีอายุเฉลี่ย 16 ปี เพศชายและเพศหญิงมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ร้อยละของนักเรียนชายที่พักอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดามากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 พักอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดามากที่สุด ร้อยละ 85 ในปี พ.ศ.2548 และมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง นักเรียนหญิงที่พักอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดาน้อยที่สุด คือ นักเรียนอาชีวศึกษาชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 62 ในปี พ.ศ.2550 ร้อยละของนักเรียนหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไป ปี พ.ศ.2548 -2550

ข้อมูลทั่วไป	2548	2549	2550
จำนวนตัวอย่างที่ทำการสำรวจ(ร้อยละ)	43,547	43,956	53,010
เพศชาย	48.5	46.7	45.9
เพศหญิง	51.5	53.3	54.1
อายุเฉลี่ยของนักเรียนที่ทำการสำรวจ/ปี			
มัธยมศึกษาปีที่ 2	13.7	13.6	13.6
มัธยมศึกษาปีที่ 5	16.6	16.6	16.8
อาชีวศึกษาปีที่ 2	17.0	16.8	16.8
พฤติกรรมทางเพศ (ร้อยละ)			
มีเพศสัมพันธ์แล้ว เพศชาย	20.1	20.1	20.7
เพศหญิง	11.4	13.9	13.7
พฤติกรรมการดื่มสุรา (ร้อยละ)			
เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพศชาย	60.7	59.1	57.1
เพศหญิง	38.2	39.9	38.9

จากตารางที่ 3 พบว่าทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ส่วนใหญ่ไม่สวมถุงยางอนามัย ร้อยละ 90 ของนักเรียนชาย และ ร้อยละ 73 ของนักเรียนหญิงในปี พ.ศ.2548 การใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน การใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนหญิงยังคงที่ กรณีการร่วมเพศกับพนักงานบริการทางเพศของนักเรียนชายจะมีการสวมถุงยางอนามัยมากขึ้นกว่าปกติ และมีแนวโน้มในการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น ในปี พ.ศ.2550 มีนักเรียนชายที่เคยดื่มฯไม่สวมถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการทางเพศร้อยละ 67

ตารางที่ 3 ร้อยละของนักเรียนที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกโดยไม่สวมถุงยางอนามัย พ.ศ.2548 -2550

เพศ	2548	2549	2550
นักเรียนชาย	90.0	87.8	86.4
นักเรียนหญิง	73.1	74.8	73.5
นักเรียนชายมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการทางเพศ	84.0	78.6	67.7

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดโดยไม่สวมถุงยางอนามัยในกลุ่มนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 สูงกว่ากลุ่มอื่น ร้อยละ 73 ไม่สวมถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดหลังจากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่มีแนวโน้มในการสวมถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบการสวมถุงยางอนามัยหลังจากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในกลุ่มนักเรียนชายทุกระดับชั้นมีสัดส่วนมากกว่านักเรียนหญิงโดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาปีที่ 2 ร้อยละของการไม่สวมถุงยางอนามัยน้อยที่สุดร้อยละ41ในปีพ.ศ.2550

ตารางที่ 4 ร้อยละของนักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดโดยไม่สวมถุงยางอนามัย จำแนกตามระดับชั้น ปี พ.ศ.2548 -2550

ระดับชั้น	2548	2549	2550
มัธยมศึกษาปีที่ 2			
ชาย	61.5	36.0	29.3
หญิง	58.8	33.3	64.7
มัธยมศึกษาปีที่ 5			
ชาย	49.7	44.3	41.7
หญิง	73.2	70.0	64.9
อาชีวศึกษา ปีที่ 2			
ชาย	44.5	40.3	41.0
หญิง	73.3	72.7	67.3

จากตารางที่5 พบว่านักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะใช้เว็บไซต์ดูหนังโป๊หรือภาพโป๊รวมทั้งวีดีโอโป๊ โดยนักเรียนชายมีร้อยละของการดูภาพโป๊ เว็บโป๊และวีดีโอโป๊มากกว่านักเรียนหญิง นักเรียนชายในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 มีร้อยละของการเข้าถึงมากที่สุด ร้อยละ 88 นักเรียนชายอาชีวศึกษาปีที่2 มีร้อยละของการเข้าถึงวีดีโอโป๊และหนังสือโป๊มากที่สุด ร้อยละ 91 ส่วนนักเรียนหญิงอาชีวศึกษาชั้นปีที่ 2 จะเข้าถึงหนังสือโป๊ วีดีโอโป๊ มากกว่านักเรียนหญิงอื่น ร้อยละ 76 สรุปโดยส่วนใหญ่นักเรียนสามารถเข้าถึงเว็บโป๊ วีดีโอโป๊เมื่อดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P value 0.001)

นักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P value 0.001) กับการมีเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะนักเรียนอาชีวศึกษาชั้นปีที่2 ในกลุ่มนักเรียนชาย ร้อยละ 44 และนักเรียนหญิง ร้อยละ 39 มากกว่ากลุ่มอื่น

ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมานักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และมีเพศสัมพันธ์ พบว่าการมีเพศสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนร่วมเพศครั้งล่าสุดและไม่ใช้ถุงยางอนามัยพบว่ามีกลุ่มนักเรียนชายอาชีวศึกษาชั้นปีที่2 มีการใช้ถุงยางอนามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ใช้ถุงยางอนามัยร้อยละ 59 นักเรียนในกลุ่มอื่นทั้งชายและหญิงไม่มีความสัมพันธ์ในเรื่องของการใช้ถุงยางอนามัยกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด

จากการศึกษา พบว่านักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะมีความรู้ในเรื่องโรคเอดส์มากกว่าผู้ที่ไม่ดื่มฯ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 ทั้งชายและหญิงตอบข้อคำถามได้ถูกต้องมากกว่ากลุ่มอื่นคิดเป็นร้อยละ 30 เท่ากัน นักเรียนที่มีประวัติเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตอบข้อคำถามได้ถูกต้องน้อยที่สุด ทั้งชายและหญิง ร้อยละของการตอบข้อคำถามถูกต้องเท่ากับ 15 เท่ากันทั้งสองกลุ่ม

ตารางที่ 5 พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับพฤติกรรมที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอ็ชไอวี จำแนกตามระดับชั้น พ.ศ.2550

พฤติกรรมเสี่ยง	พฤติกรรมการดื่มฯเพศ ชาย			พฤติกรรมการดื่มฯเพศ หญิง		
	เคยดื่ม	ไม่เคยดื่ม	P value	เคยดื่ม	ไม่เคยดื่ม	P value
ร้อยละที่เคยดูเว็ปไซต์โป๊						
มัธยมศึกษาปีที่ 2 เคย	54.3	28.6	0.001	33.0	27.4	0.001
ไม่เคย	45.7	71.4		67.0	72.6	
มัธยมศึกษาปีที่ 5 เคย	69.8	50.4	0.001	38.8	16.0	0.001
ไม่เคย	30.2	49.6		61.2	84.0	

พฤติกรรมเสี่ยง	พฤติกรรมการดื่มฯเพศ ชาย			พฤติกรรมการดื่มฯเพศ หญิง		
	เคยดื่ม	ไม่เคยดื่ม	P value	เคยดื่ม	ไม่เคยดื่ม	P value
อาชีวศึกษา ปีที่ 2 เคย	68.0	50.1	0.001	39.6	19.5	0.001
ไม่เคย	32.0	49.9		60.4	80.5	
ร้อยละที่เคยดูวีดีโอโป๊						
มัธยมศึกษาปีที่ 2 เคย	67.0	32.6	0.001	56.8	13.6	0.001
ไม่เคย	33.0	67.4		43.2	86.4	
มัธยมศึกษาปีที่ 5 เคย	88.1	65.3	0.001	74.5	35.1	0.001
ไม่เคย	11.9	34.7		25.5	64.9	
อาชีวศึกษา ปีที่ 2 เคย	91.6	17.6	0.001	76.0	41.3	0.001
ไม่เคย	8.4	82.4		24.0	58.7	
ร้อยละที่เคยมีเพศสัมพันธ์						
มัธยมศึกษาปีที่ 2 เคย	7.3	1.6	0.001	6.1	0.8	0.001
ไม่เคย	92.7	98.4		93.9	99.2	
มัธยมศึกษาปีที่ 5 เคย	26.2	9.4	0.001	19.5	6.2	0.001
ไม่เคย	73.8	90.6		80.5	93.8	
อาชีวศึกษา ปีที่ 2 เคย	44.9	23.6	0.001	39.6	17.7	0.001
ไม่เคย	55.1	76.4		60.4	82.3	
ร้อยละของการสวมถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด						
มัธยมศึกษาปีที่ 2 เคย	70.7	55.6	0.130	35.3	38.5	0.57
ไม่เคย	29.3	44.4		64.7	61.5	
มัธยมศึกษาปีที่ 5 เคย	58.3	50.5	0.110	35.7	31.7	0.58
ไม่เคย	41.7	49.5		64.3	68.4	
อาชีวศึกษา ปีที่ 2 เคย	59.0	45.6	0.001	32.7	26.7	0.17
ไม่เคย	41.0	54.1		67.3	73.3	
ร้อยละของการตอบถูกต้องทั้งห้าข้อ						
มัธยมศึกษาปีที่ 2 เคย	85.0	87.5	0.001	84.9	84.5	0.680
ไม่เคย	15.0	12.5		15.2	15.5	
มัธยมศึกษาปีที่ 5 เคย	69.8	72.5	0.020	69.3	69.1	0.880
ไม่เคย	30.2	27.5		30.8	30.9	
อาชีวศึกษา ปีที่ 2 เคย	76.9	80.4	0.009	73.1	75.3	0.020
ไม่เคย	23.1	19.6		26.9	24.7	

สรุปและอภิปรายผล

จากสถานการณ์ในปัจจุบันพบว่านักเรียนมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส[6] ในผู้ชายมากกว่าผู้หญิง และไม่รู้ถึงสถานภาพการติดเชื้อเอ็ชไอวีของตนเอง อีกทั้งไม่สนใจที่จะรับข้อมูลข่าวสารในเรื่องโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และโรคเอดส์ โดยที่ส่วนใหญ่ยังคงไม่กล้าแสดงออกว่าตนเองเคยมีประสบการณ์ทางเพศสัมพันธ์ เนื่องจากกลัวถูกรังเกียจจากสังคมรอบข้าง กลุ่มวัยรุ่นมีภาวะเสี่ยงจากการมีเพศสัมพันธ์เพราะพฤติกรรมของตนเองโดยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกแล้วไม่ได้ใช้ถุงยางอนามัย

ประมาณร้อยละ40[7] ทำให้มีแนวโน้มการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์มากกว่าร้อยละ43 ของกลุ่มผู้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์[8]

นักเรียนที่ไม่ได้อยู่อาศัยกับผู้ปกครองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากกว่าผู้ที่อยู่อาศัยกับผู้ปกครอง[9] ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการศึกษาที่ว่านักเรียนชายพักอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดามากกว่านักเรียนหญิง ทำให้นักเรียนหญิงมีแนวโน้มของการที่จะไปสัมผัสการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้มากกว่า เนื่องจากวัยรุ่นที่ไม่พักอาศัยกับผู้ปกครองนั้นพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์จะมีเพิ่มมากขึ้นตามระดับความเครียดและวิกฤตทางเศรษฐกิจจะมีผลต่อการดื่มเครื่องแอลกอฮอล์และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของกลุ่มวัยรุ่น[10]

กลุ่มที่มีคู่นอนหลายๆ คนจะใช้ถุงยางอนามัยไม่สม่ำเสมอและใช้น้อยกว่าปกติ [11] จากการศึกษาพบว่าทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ส่วนใหญ่ไม่สวมถุงยางอนามัย วัยรุ่นรับรู้ว่าตนเองมีความเสี่ยงที่จะติดเชื้อเนื่องจากการไม่ใส่ถุงยางอนามัยในทางตรงกันข้ามความรู้เรื่องโรคเอดส์มีน้อยมาก และการใช้ถุงยางอนามัยส่วนใหญ่เป็นไปเพื่อการป้องกันการตั้งครรภ์มากกว่าการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์[12] วัยรุ่นส่วนใหญ่จะไม่ใช้ถุงยางอนามัยกับคู่นอนของตนเองเพราะให้เหตุผลว่าปลอดภัยกว่าหญิงหรือชายอื่น การเข้าถึงถุงยางอนามัยได้ไม่ยากเนื่องจากมีร้านสะดวกซื้อที่เปิดทำการตลอด24 ชั่วโมงแต่เหตุผลของการไม่ใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์คือการขาดความรู้เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย[6] การศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนหญิงใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน ส่วนนักเรียนชายมีแนวโน้มของการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มมากขึ้นเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการทางเพศ

นักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดโดยไม่ใส่ถุงยางอนามัย กลุ่มนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 สูงกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากมีอำนาจในการต่อรองน้อย แต่มีแนวโน้มในการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เมื่อเปรียบเทียบการใช้ถุงยาอนามัยหลังจากดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในกลุ่มนักเรียนชายทุกระดับชั้นมีสัดส่วนมากกว่านักเรียนหญิง เนื่องจากมีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่นหรือพนักงานบริการทางเพศจึงต้องป้องกันตนเองจากการติดเชื้อเป็นพิเศษ

จากการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะใช้เว็บไซต์ดูหนังโป๊หรือภาพโป๊รวมทั้งวีดีโอโป๊ เพราะเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายและมีการควบคุมไม่ทั่วถึง ถึงแม้ว่าจะมีมาตรการควบคุมทางภาครัฐก็ตาม และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อความคึกคะนอง กล้าอยาก รู้อยากเห็นในสิ่งที่ตนเองไม่มีวิจารณญาณเพียงพอ

นักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ เนื่องจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลต่อการตัดสินใจและทำให้ขาดสำนึกในความรับผิดชอบต่อการกระทำในขณะมึนเมา นอกจากนี้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ยังมีผลผู้ดื่มแสดงความรุนแรงต่อครอบครัวและสังคม อีกทั้งยังก่อให้เกิดการแสดงออกที่รุนแรงในพฤติกรรมทางเพศด้วย [13]

ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมานักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และมีเพศสัมพันธ์ พบว่าการมีเพศสัมพันธ์ไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประจำ ได้แก่ แฟนหรือคนรัก ซึ่งการมีเพศสัมพันธ์ แต่ละครั้งไม่จำเป็นต้องดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และอัตราการใช้ถุงยางอนามัยน้อยเพราะมีความมั่นใจในคู่นอนของตนเอง

จากการศึกษา พบว่านักเรียนที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่จะมีความรู้ในเรื่องโรคเอดส์มากกว่าผู้ที่ไม่ดื่มฯ เนื่องจากได้รับความรู้และมีการประเมินว่าตนเองมีความเสี่ยงสูงในการติดเชื้อเอ็ชไอวีจึงให้ความสนใจกับข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคเอดส์มากขึ้นกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่5 ทั้งชายและหญิงตอบข้อคำถามได้ถูกต้องมากกว่ากลุ่มอื่นคิดเป็นร้อยละ 30 เท่ากัน นักเรียนที่มีประวัติเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 ตอบข้อคำถามได้ถูกต้องน้อยที่สุด ทั้งชายและหญิง เนื่องจากมีวุฒิภาวะและความใส่ใจในเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเรื่องโรคเอดส์น้อย

ข้อเสนอแนะ

- สร้างโอกาสในการให้ความรู้แก่เยาวชนเพื่อพร้อมรับสถานการณ์ที่ไม่คาดถึงในอนาคต
- ลดความเสี่ยงและโอกาส ในการดื่มแอลกอฮอล์ของวัยรุ่นทั้งชายและหญิง เช่น นักเรียนที่พักอาศัยกับผู้ปกครองจะมีโอกาสดื่มแอลกอฮอล์ได้น้อยกว่า เนื่องจากมีผู้ปกครองคอยดูแลเอาใจใส่ในเรื่องดังกล่าว มาตรการทางกฎหมายที่มีผลทางการปฏิบัติและบังคับที่ใช้ได้จริงๆ
- ภาครัฐควรสร้าง หรือ พัฒนามาตรการที่เข้มข้น เป็นรูปธรรม ปฏิบัติได้ และเพื่อสร้างกระแสเชิงบวกให้มีความรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อสนับสนุน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนในวัยเรียน

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักระบาดวิทยา กระทรวงสาธารณสุข.รายงานสถานการณ์ผู้ป่วยเอดส์และผู้ติดเชื้อเอดส์ที่มีอาการในประเทศไทย พฤศจิกายน 2550. (เอกสารอัดสำเนา)

2. ศรินยา พงศ์พันธ์, สหภาพ พูลเกษร, วิลาส เกษอุดมทรัพย์, ธนรักษ์ ผลิพัฒน์, สถานการณ์การติดเชื้อ เอชไอวีประเทศไทย พ.ศ. 2550 พิมพ์ครั้งที่ 1 นนทบุรี: สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข; 2551

3. สำนักงานกองทุนสนันสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและภาคี. ความเสี่ยงทางสุขภาพที่กำลังคุกคามคนไทย. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข; 2546.

4. National Statistical Office. Health care behaviour of Thai people. Bangkok: Ministry of Information and communication Technology; 2002.

5. ธนรักษ์ ผลิพัฒน์, กีรติกานต์ กลัดสวัสดิ์,สุภาภรณ์ จียะพันธ์, ธีรีรัตน์ เชมนะศิริ, ฐาปนีย์ การิกาญจน์. แนวทางการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพกลุ่มนักเรียนโดยใช้คอมพิวเตอร์มือถือ. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี:สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข;2551.

6. Tagoe M, Aggor RA. J Health Hum Serv Adm. 2009 Summer; 32(1): 51-54

7. Adhikari R, Tamang J. BMC Public Health. 2009 Jul 15;9(1):241.

8. Raj A, Cheng DM, Krupitsky EM, Levenson S, Egorova VY, Meli S, Zvartau EE,Samet JH. Binge drinking and unsafe sex: a study of narcology hospital patients from st. Petersburg, Russia.

9. Siziva S, Rudatsikira E, Muuta AS. Tanzan J Health Res. 2009 Jan;11(1):11-6.

10. Randy Mpage, Cougar P Hall, The Journal of School Health. Kent: 2009 Aug. Vol. 79, Iss. 8; pg. 369

11. Maswanva ES, Moji K, Horiguchi I, Nakata K, Aoyagi K, Honda S, Takemoto T. Health Educ Res. 1999 Apr;14(2):185-96.

12. Donald M, Lucke J, Dunne M, O'Toole B, aphael B. J Adolesc Health. 1994 Sep;15(6):503-10.

13. Lormand, Donna, M.P.H The University of Texas School of Public Health, 2009, 38 pages; AAT 1462456